

Nutritionsforskning – behövs det?

Vi lever i en tid när framsteg inom olika vetenskapsområden, som naturvetenskap, biologi och medicin, gör att kunskapen ökar snabbt. Detta leder bland annat till ökad förståelse för hur olika faktorer i vår omgivning och vår livsstil samspelar med vår genetiska och epigenetiska bakgrund. Och därmed om hur vår livsresa utformas, i termer av hälsa, sjukdom och åldrande.

Jag tror att vi ganska snart kommer att se hur en ny nutritionsforskning växer fram. På den stabila, och tidigare så framgångsrika grund av framför allt biologiskt inriktad kunskap om samspelet mellan maten vi äter och vår kropps fysiska och mentala funktioner börjar begreppet nutrition vidgas till ett större perspektiv. Så har till exempel den internationella vetenskapsorganisationen för nutrition – IUNS – uttryckt detta i en bredare definition av nutrition, den så kallade Giessen-deklarationen från 2005. Här utökas nutrition till att omfatta inte bara påverkan på biologiska funktioner, utan också spelen med sociala, samhälleliga och ekologiska system. En sådan vidgad syn behövs i många sammanhang och ger

sannolikt bättre förutsättningar för att kunna angripa kommande stora utmaningar, som till exempel ojämlikheter i hälsa, en åldrande befolkning och behovet av hållbara lösningar för vår framtida försörjning. Jag tror att nästa generation kommer att ha en betydligt djupare förståelse för detta, och därmed en bättre grund för att i vid mening kunna bygga ett bättre samhälle och förutsättningar för ett bättre liv.

Vid SNF:s jubileumssymposium i Lund den 12 oktober i år lyftes många olika perspektiv, som tillsammans gav en god och bred bild av hur den fortsatta resan mot ny kunskap kan komma att te sig för svensk nutritionsforskning. Det försöker vi även spegla här i Nordisk Nutrition, genom att återge stora delar av vad som presenterades vid jubileumssymposiet.

I detta nummer skriver bland annat Marju Orho-Melander om ny forskning, som med utvecklad genomisk teknik (genome-wide association studies, GWAS) ger fascinerande perspektiv. Utifrån denna forskning börjar vi bland annat finna förklaringar till varför människor svarar olika på förändringar i kost och fysisk aktivitet, och varför allmänna råd för att förebygga fetma och typ 2-diabetes kan fungera olika beroende på bland annat genetisk bakgrund. Magnus Domellöf skriver om en annan viktig framtida forskningsfråga, nämligen hur maten i tidig ålder påverkar vår hälsa senare i livet. Med tanke på den snabbt ökande andelen äldre i samhället är det också relevant att genom forskning klargöra frågor relaterade till matens betydelse för äldres hälsa och välbefinnande, vilket Elisabet Rothenberg belyser.

Jag hoppas ni finner detta vara spännande och givande läsning, och jag hoppas och tror att ni sedan instämmer med mig i att – ja, vi behöver en stark nutritionsforskning i framtiden, kanske mer än någonsin förr.

Ingvar Bosaeus, vetenskaplig företrädare för SNF

P.S. Läs gärna om SNF:s etablering och utveckling under de första femtio åren i supplementet som följer med detta nummer av Nordisk Nutrition.

